

Daňové a účetní odpisy, daňový štít, účetní evidence

Odpisy

- peněžní vyjádření opotřebení hmotného i nehmotného investičního majetku
- investice jsou v době pořízení výdajem a do nákladů vchází ve formě odpisů
- Odpis je náklad, ale ne výdaj

• Účetní odpisy

- odpisy, o jejichž výši a způsobu uplatňování rozhoduje v rámci účetních pravidel podnik
- jsou nákladem podniku, pro účely zjištění základu daně z příjmů je však nutné použít odpisy daňové, popř. upravit zjištěný výsledek hospodaření o rozdíl účetních a daňových odpisů

• Daňové odpisy

- odpisy, jejichž výši a způsob uplatnění určuje zákon o daních z příjmů
- neuplatňují se do účetních nákladů, nýbrž se zohledňují při určování základu daně z příjmů

Hmotným majetkem se pro účely zákona rozumí:

- samostatné movité věci, popřípadě soubory movitých věcí se samostatným technicko-ekonomickým určením, jejichž vstupní cena je vyšší než 40 000 Kč a mají provozně-technické funkce delší než jeden rok
- budovy, domy a byty nebo nebytové prostory vymezené jako jednotky zvláštním předpisem
- stavby, s výjimkou:
  1. provozních důlních děl
  2. drobných staveb na pozemcích určených k plnění funkcí lesa, sloužících k zajišťování provozu lesních školek nebo k provozování myslivosti, pokud jejich zastavěná plocha nepřesahuje 30 m² a výšku 5 m
  3. oplocení sloužící k zajišťování lesní výroby a myslivosti, které je drobnou stavbou
  4. pěstitelské celky trvalých porostů s dobou plodnosti delší než tři roky
  5. základní stádo a tažná zvířata
  6. jiný vymezený majetek
- hmotným majetkem vyloučeným z odpisování je:
  - zásoby
  - bezúplatně převedený majetek podle smlouvy o finančním pronájmu s následnou koupí najaté věci, pokud výdaje (náklady) související s jeho pořízením nepřevyšují 40 000 Kč
  - pěstitelský celek trvalých porostů s dobou plodnosti delší než 3 roky, jež nedosáhl plodonosného stáří
  - hydromeliorace do 2 let po jejím dokončení
  - umělecké dílo, které je hmotným majetkem a není součástí stavby a budovy, předměty muzejní a galerijní hodnoty, popřípadě jejich soubory v muzeích a památkových objektech, stálé výstavní soubory a knihovní fondy knihoven jednotné soustavy, popřípadě jiné fondy
  - movitá kulturní památka a soubory movitých kulturních památek
  - hmotný majetek převzatý povinně bezúplatně podle zvláštních právních předpisů
  - inventarizační přebytky hmotného majetku zjištěné podle zvláštního právního předpisu, pokud nebyly při zjištění zaúčtovány ve prospěch výnosů
  - hmotný movitý majetek nabytý věřitelem v důsledku zajištění závazku převodem práva, a to po dobu zajištění tohoto závazku a za předpokladu, že jej po tuto dobu bude odpisovat původní vlastník, uzavře-li s věřitelem smlouvu o výpůjčce
  - také technické zhodnocení provedené nájemcem na osobním automobilu kategorie M1 najatém podle smlouvy o finančním pronájmu s následnou koupí (leasing), s výjimkou automobilu, který je využíván provozovatelem silniční motorové dopravy nebo provozovatelem taxislužby na základě vydané koncese, a automobilu druh sanitní a druh pohřební

Nehmotným majetkem se pro účely zákona rozumí

- nehmotné výsledky výzkumu a vývoje
  - software
  - ocenitelná práva a jiný majetek, který je veden v účetnictví jako nehmotný majetek
  - vstupní cena je vyšší než 60 000 Kč
  - doba použitelnosti je delší než jeden rok
- za nehmotný majetek se pro účely tohoto zákona nepovažuje:
- kladný nebo záporný rozdíl mezi oceněním podniku nebo části podniku (goodwill)
  - povolenka na emise skleníkových plynů
  - preferenční limit, kterým je zejména individuální referenční množství mléka, individuální produkční kvóta a individuální limit premiových práv
- hmotný i nehmotný majetek odpisuje poplatník, který má k tomuto majetku vlastnické právo
- vstupní cenou hmotného i nehmotného majetku se rozumí:
1. pořizovací cena
  2. vlastní náklady, je-li pořízen nebo vyroben ve vlastní režii
  3. hodnota nesplacené pohledávky zajištěné převodem práva, a to u hmotného movitého majetku, který zůstává ve vlastnictví věřitele,
  4. reprodukční pořizovací cena v ostatních případech zjištěná podle zvláštního právního předpisu
  5. při nabytí majetku zděděním nebo darováním cena stanovená pro účely daně dědické
  6. hodnota technického zhodnocení
- (Součástí vstupní ceny je i technické zhodnocení provedené pro uvedení věci do stavu způsobilého obvyklému užívání.)

Zůstatková cena je rozdíl mezi vstupní cenou hmotného majetku a celkovou výší odpisů

Odpisové skupiny

Odpisová skupina	Doba odpisování	Příklad odpisovaného majetku
1	3 roky	Chovná zvířata, kancelářské stroje a počítače, elektrické přístroje pro telefonii nebo telegrafii po vedení včetně faxů, Měřicí, kontrolní, zkušební, navigační a jiné přístroje a zařízení kromě: vah, kreslicích a rýsovacích přístrojů a nástrojů pro měření délky, ... atd.
2	5 let	Vysílací přístroje, motorová vozidla pro přepravu 10 a více osob, jeřábové automobily, dvoustopá motorová vozidla osobní, generátorová soustrojí se zážehovými a spalovacími motory a ostatní generátorová soustrojí do 2,5 MW elektrického výkonu atd.
3	10 let	Prefabrikované betonové části a celky, ocelové konstrukce stožárů a sloupů, trezory, parní kotle, vznětové motory, turbíny, hydraulické a pneumatické pohony, vzduchové kompresory, pece, elektromotory, trafostanice, lodě, vrtulníky, letouny, kosmické lodě atd.
4	20 let	Budovy ze dřeva, oplocení, sila, svršky drah, vedení trubní, telekomunikační a elektrická, věže, komíny, koupaliště, konstrukce vinic atd.
5	30 let	Budovy, komunikace, plochy letišť, mosty, tunely, akvadukty, nádrže, jímky, vrty a studny, lanové dráhy, byty a nebytové prostory atd.
6	50 let	Budovy hotelů, administrativní a obchodních domů, podzemní budovy, muzea, knihovny, kostely, historické a kulturní památky atd.

Pro rovnoměrné odpisování:

Odpisová skupina	V prvním roce odpisování	V dalších letech Odpisování	Pro zvýšenou vstupní cenu
Roční odpisová sazba			
1	20	40	33,3
2	11	22,25	20
3	5,5	10,5	10
4	2,15	5,15	5,0
5	1,4	3,4	3,4
6	1,02	2,02	2
Roční odpisová sazba při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 20 %			
1	40	30	33,3
2	31	17,25	20
3	24,4	8,4	10
Roční odpisová sazba při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 15 %			
1	35	32,5	33,3
2	26	18,5	20
3	19	9	10
Roční odpisová sazba při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 10 %			
1	30	35	33,3
1a	24,1	25,3	25
2	21	19,75	20
3	15,4	9,4	10

Vzorce:

1. rok:

$$o_1 = \frac{(\text{pořizovací cena} * \text{sazba v prvním roce})}{100}$$

v dalších letech:

$$o_d = \frac{(\text{pořizovací cena} * \text{sazba v dalších letech})}{100}$$

pro zvýšenou vstupní cenu:

$$o_d = \frac{(\text{pořizovací cena} * \text{sazba se zvýšenou vstupní cenou})}{100}$$

Zrychlené odpisování:

Odpisová skupina	V prvním roce odpisování	V dalších letech odpisování	Pro zvýšenou zůstatkovou cenu
Koeficienty pro zrychlené odpisování			
1	3	4	3
2	5	6	5
3	10	11	10
4	20	21	20
5	30	31	30
6	50	51	50

Vzorce:

1. rok:

$$o_1 = \frac{\text{pořizovací cena}}{\text{koeficient v prvním roce}}$$

v dalších letech:

$$o_d = \frac{2 * (\text{pořizovací cena} - \text{součet předešlých odpisů})}{(\text{koeficient v dalších letech} - \text{počet již odepsaných let})}$$

pro zvýšenou zůstatkovou cenu:

$$o_d = \frac{2 * (\text{pořizovací cena} - \text{součet předešlých odpisů})}{(\text{koeficient pro zvýšenou zůstatkovou cenu} - \text{počet již odepsaných let})}$$

Postup při provádění odpisů: hmotný a nehmotný majetek se začíná odepisovat v tom měsíci, ve kterém je zařazen do používání. Hmotný a nehmotný majetek se odepisuje naposledy v měsíci:

- kdy je odepsán do výše celkové vstupní ceny
- kdy je naposledy evidován k poslednímu dni měsíce v případě vyřazení nebo zahájení likvidace

1. Daňový štít

- efekt zvyšování rentability vlastního kapitálu použitím cizího kapitálu v kapitálové struktuře podniku
- úroky z cizího kapitálu jako součást nákladů snižují zisk, ze kterého se platí daň, a tím snižují daňové zatížení podniku
- výsledná výnosnost vlastního kapitálu se zvýší
- též označováno jako "daňový efekt"

2. Daňová evidence

- daňová evidence zajišťuje zjištění základu daně z příjmů a obsahuje údaje o:
  - příjmech a výdajích, v členění potřebném pro zjištění základu daně
  - majetku a závazcích

Daň z přidané hodnoty

Být plátcem nebo neplátcem DPH?

- dobrovolně
- povinně

Dobrovolná registrace plátce DPH

Vhodné to bývá především, pokud mezi vlastními zákazníky převažují plátcí DPH.

Dobrovolná registrace je jednoznačně výhodná pro ty, kdo prodávají zboží nebo poskytují služby, na které je snižena sazba DPH.

Povinná registrace za plátce DPH

• Plátcem DPH při překročení obratu

za předchozích 12 kalendářních měsíců dosáhnutí obratu 1 milion Kč, staneme se plátcí od prvního dne třetího měsíce po měsíci, ve kterém jsme obrat překročili.

• Plátcem DPH z jiných důvodů v rámci ČR

Plátcem DPH se stáváme např.:

- jsme-li členem sdružení, kde je někdo plátcem DPH
- nabýváme majetek privatizací či prodejem podniku
- pokračujeme-li po zemřelém plátcí

• Plátcem DPH nákupem zboží v EU

Plátcem DPH se stáváme, pořídíme-li z jiného členského státu EU

- zboží v ceně nad 326 000 Kč
- auta
- zboží se spotřební daní

• Plátcem DPH přijetím služby od zahraniční osoby

Plátcem DPH se stáváme, přijmeme-li službu od zahraniční osoby registrované k DPH jinde než v ČR, která nemá v ČR provozovnu.

Povinnosti

- Plátce musí uplatňovat DPH při prodeji svých služeb nebo zboží zákazníkům a tuto daň odvádět vždy po skončení čtvrtletí finančnímu úřadu.
- Plátce musí vést evidenci podle zákona o DPH (§ 100 Zákona o DPH).
- Plátce musí podávat daňové přiznání k DPH

Nárok na odpočet DPH - výhody

Plátce DPH si v daňovém přiznání si může uplatnit odpočet DPH, kterou zaplatil jako daňový výdaj a má příslušný daňový doklad. Odpočtem sníží DPH, kterou odvádí finančnímu úřadu.

Pokud jeho výdaje převyšují příjmy, může nastat tzv. nadměrný odpočet, to znamená, že finančnímu úřadu nezaplatí, ale on zaplatí nám.

Daňové přiznání k DPH

Vždy po skončení každého čtvrtletí (do 25. dne následujícího měsíce) musíme podat na finanční úřad daňové přiznání k DPH a odvést DPH, kterou jsme vybrali od svých zákazníků.

1. Příklad

Firma investovala do nového měřicího zařízení v hodnotě 1,5 mil. Kč.

- Určete z tabulky odpisovou skupinu a dobu odepisování pro daňové účely.
- Určete každoroční výši odpisů, odepisuje - li firma rovnoměrně.
- Určete každoroční výši odpisů, odepisuje - li firma zrychleně.

Řešení:

a) Odpisová skupina 1, tj. doba odepisování 3 roky.

roky	1	2	3
b) rovnoměrně	300 000	600 000	600 000
c) zrychleně	500 000	666 667	333 333

2. Příklad

Firma podnikající v oboru energetiky investovala do staršího generátorového soustrojí o výkonu 2MW_e v hodnotě 18 mil. Kč a provedla na něm před uvedením do provozu opravy v hodnotě 0,5 mil. Kč.

- Určete z tabulky odpisovou skupinu a dobu odepisování pro daňové účely.
- Určete každoroční výši odpisů, odepisuje - li firma rovnoměrně.
- Určete každoroční výši odpisů, odepisuje -li firma zrychleně.

3. Příklad

Máme dva podniky A a B, oba mají výnosnost 20 %, úroková míra cizího kapitálu je 10 % a daňová sazba je 24 %. Určete výnosnost vlastního kapitálu. Diskutujte vliv daňového štítu.

	Celkový kapitál	Vlastní kapitál	EBIT	Výnosnost vlastního kapitálu
A	5000	5000	1000	?
B	5000	2500	1000	?

4. Příklad

Firma zakoupila starší dodávkový automobil, zaplatila za něj 300 000 Kč. Než byl automobil uveden do provozu, zaplatila firma za generální opravu 55 000 Kč.

- Určete z tabulky odpisovou skupinu a dobu odepisování pro daňové účely.
- Určete každoroční výši odpisů, odepisuje - li firma rovnoměrně.
- Určete každoroční výši odpisů, odepisuje - li firma zrychleně.

5. Příklad

Tři firmy A, B a C mezi sebou obchodují. Všichni jsou plátcí daně z přidané hodnoty. Následující tabulka ukazuje jednotlivé odvody DPH finančnímu úřadu a konečnou cenu pro spotřebitele.

Firma A - plátce DPH

Nákup za	119 000 Kč
Nárokování DPH u FÚ	19 000 Kč
Cena zboží	100 000 Kč
Opracování, přid.hodnota	10 000 Kč
Základ pro DPH	110 000 Kč
Odvod DPH	20 900 Kč
Prodejní cena	130 900 Kč

Firma B – plátce DPH

Nákup za	130 900 Kč
Nárokování DPH u FÚ	20 900 Kč
Cena zboží	110 000 Kč
Opracování, přid.hodnota	20 000 Kč
Základ pro DPH	130 000 Kč
Odvod DPH	24 700 Kč
Prodejní cena	154 700 Kč

Firma C - plátce DPH

Nákup za	154 700 Kč
Nárokování DPH u FÚ	24 700 Kč
Cena zboží	130 000 Kč
Opracování, přid.hodnota	30 000 Kč
Základ pro DPH	160 000 Kč
Odvod DPH	30 400 Kč
Konečná cena spotřebitele	190 400 Kč

Odvod DPH

Firma A	1 900 Kč
Firma B	3 800 Kč
Firma C	5 700 Kč
Celkový odvod DPH na FÚ	11 00 Kč

6. Příklad

Tři firmy A, B a C mezi sebou obchodují. Firmy A a C jsou plátcí daně z přidané hodnoty, společnost B je neplátcem DPH. Následující tabulka ukazuje jednotlivé odvody DPH finančnímu úřadu a konečnou cenu pro spotřebitele.

Firma A - plátcce DPH

Nákup za	119 000 Kč
Nárokování DPH u FÚ	19 000 Kč
Cena zboží	100 000 Kč
Opracování, přid.hodnota	10 000 Kč
Základ pro DPH	110 000 Kč
Odvod DPH	20 900 Kč
Prodejní cena	130 900 Kč

Firma B - Neplátce DHP

Nákup za	130 900 Kč
Nárokování DPH u FÚ	
Cena zboží	130 900 Kč
Opracování, přid.hodnota	20 000 Kč
Základ pro DPH	150 900 Kč
Odvod DPH	
Prodejní cena	150 900 Kč

Firma C - plátcce DPH

Nákup za	150 900 Kč
Nárokování DPH u FÚ	0 Kč
Cena zboží	150 900 Kč
Opracování, přid.hodnota	30 000 Kč
Základ pro DPH	180 900 Kč
Odvod DPH	34 371 Kč
Konečná cena spotřebitele	215 271 Kč

Odvod DPH

Firma A	1 900 Kč
Firma B	0 Kč
Firma C	34 371 Kč
Celkový odvod DPH na FÚ	36 271 Kč

7. Příklad

Tři firmy A, B a C mezi sebou obchodují. Žádná z firem A, B a C není plátcem daně z přidané hodnoty. Následující tabulka ukazuje jednotlivé odvody DPH finančnímu úřadu a konečnou cenu pro spotřebitele.

Firma A – neplátce

Nákup za	119 000 Kč
Nárokování DPH u FÚ	
Cena zboží	119 000 Kč
Opracování, přid.hodnota	10 000 Kč
Základ pro DPH	129 000 Kč
Odvod DPH	
Prodejní cena	129 000 Kč

Firma B – neplátce

Nákup za	129 000 Kč
Nárokování DPH u FÚ	
Cena zboží	129 000 Kč
Opracování, přid.hodnota	20 000 Kč
Základ pro DPH	149 000 Kč
Odvod DPH	
Prodejní cena	149 000 Kč

Firma C – neplátce

Nákup za	149 000 Kč
Nárokování DPH u FÚ	
Cena zboží	149 000 Kč
Opracování, přid.hodnota	30 000 Kč
Základ pro DPH	179 000 Kč
Odvod DPH	
Konečná cena spotřebitele	179 000 Kč

Odvod DPH

Firma A	0 Kč
Firma B	0 Kč
Firma C	0 Kč
Celkový odvod DPH na FÚ	0 Kč

8. Příklad

Porovnejte a diskutujte výsledky příkladů 5, 6 a 7.